

รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี

๒๕๖๑

๒. ผลการแก้ไขปัญหาคือการดำเนินงานของ ผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผลการดำเนินงานตามหน้าที่ในการแสวงหาข้อเท็จจริงหรือดำเนินการอื่นใด เพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีตัวอย่าง ผลการดำเนินงานดังนี้

๒.๑ การเสนอแนะเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือคำสั่ง หรือขั้นตอน การปฏิบัติงานใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรม แก่ประชาชน

เรื่องที่ ๑

ผลกระทบของการดำเนินโครงการระบบรถไฟชานเมือง (สายสีแดง) ช่วงบางซื่อ - รังสิต ต่อชุมชนริมทางรถไฟ

ประชาชนที่พักอาศัยในชุมชนติดทางรถไฟ แห่งหนึ่งจำนวนกว่า ๑,๐๐๐ คน ได้ร้องเรียนต่อ ผู้ตรวจการแผ่นดินว่า หน่วยงานผู้รับผิดชอบดำเนิน โครงการระบบรถไฟชานเมือง (สายสีแดง) ช่วงบางซื่อ - รังสิต จะปิดกั้นเส้นทางสัญจรเข้าออกระหว่างที่พัก

อาศัยกับถนนสายหลัก ทำให้ได้รับความเดือดร้อน เพราะไม่มีเส้นทางเข้าออกอื่นอีก ทั้งนี้ ได้ร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่ยังไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาคือ

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้ว เห็นว่า เป็นกรณีความเดือดร้อนของประชาชน จำนวนมาก มีความจำเป็นต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน จึงเดินทางไปตรวจสอบข้อเท็จจริง ในพื้นที่และประชุมหารือเพื่อแก้ไขปัญหาร้องเรียนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนได้ ข้อเสนอสรุปเพื่อการแก้ไขปัญหามาเบื้องต้น ๔ ประการ กล่าวคือ

๑. กรณีขอให้ก่อสร้างรางระบายน้ำริมแนวเขตทางรถไฟฝั่งตะวันออกตลอดแนว เพื่อไม่ให้น้ำท่วมในชุมชนนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะพิจารณาทำท่อเชื่อมเพื่อให้ใช้ลำรางระบายน้ำร่วมกันได้ อันจะช่วยคลายความกังวลของประชาชนที่เกรงว่าน้ำจะท่วมในชุมชนในเวลาที่ฝนตกหนัก

๒. กรณีขอให้ก่อสร้างสะพานลอยข้ามทางรถไฟระหว่างเคหะชุมชนกับวัด โรงเรียน และสถานีอนามัย นั้น ในเบื้องต้น หน่วยงานผู้ดำเนินโครงการไม่ขัดข้อง และมีข้อเสนอเพิ่มเติมว่า ควรจะออกแบบให้รถจักรยานยนต์และรถจักรยานสามารถใช้สะพานดังกล่าวได้ด้วย จะได้เกิดความสะดวกแก่ประชาชนมากขึ้น

๓. กรณีขอให้ทำทางเชื่อมระหว่างถนนซอยไปยังสถานีรถไฟให้ใช้งานได้อย่างสะดวก นั้น หน่วยงานผู้ดำเนินโครงการจะพิจารณาปรับแก้ไขแบบก่อสร้าง เนื่องจากวัตถุประสงค์ในการก่อสร้างสถานีรถไฟ คือ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสัญจรของประชาชน จึงต้องออกแบบเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานีดังกล่าวได้

๔. กรณีขอให้เปิดช่องทางในเขตรถไฟฝั่งตะวันออกเป็นถนนขนาดความกว้าง ๖ - ๘ เมตร เลียบทางรถไฟ เพื่อสัญจรไปยังซอยและถนนสายหลักได้ดังเดิมนั้น บริเวณดังกล่าวเป็นเส้นทางที่รถไฟวิ่งในระดับพื้นดิน จึงต้องทำรั้วกัน เพื่อความปลอดภัยและป้องกันอุบัติเหตุ การที่จะขอให้ก่อสร้างถนนเลียบทางรถไฟตามขนาดดังกล่าวอาจมีผลกระทบทางด้านเทคนิคการก่อสร้าง เนื่องจากจะต้องกันพื้นที่บริเวณดังกล่าวไว้สำหรับการก่อสร้างรถไฟความเร็วสูงและรถไฟความเร็วปานกลางในอนาคต และบริเวณดังกล่าวมีพื้นที่ค่อนข้างจำกัด ซึ่งหน่วยงานผู้ดำเนินโครงการรับว่าจะไปพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหานี้อีกครั้ง ในระหว่างนี้ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เจรจาขอให้ชะลอการปิดทางสัญจรเข้าออกของประชาชนไว้ก่อน จนกว่าจะได้ข้อยุติแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยขอให้หน่วยงานคำนึงถึงเรื่องสิทธิชุมชนที่จะต้องมีการสัญจรเข้าออกที่พักอาศัยด้วย

หลังจากการประชุมครั้งดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดิน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนประชาชนได้มีทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องถนนสำหรับสัญจรเข้าออกจากชุมชน ซึ่งมีข้อจำกัดในการดำเนินการหลายประการทั้งในประเด็นข้อกฎหมาย ขนาดความกว้างของถนนที่ยอมรับร่วมกัน และความจำเป็นในเรื่องการก่อสร้างคานาคมนาคมพื้นฐานเพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยรวม ซึ่งในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหานี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ดำเนินการหลายประการ ทั้งการลงพื้นที่ การประชุมอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การเจรจาไกล่เกลี่ยกับชุมชน และในที่สุดด้วยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้สามารถดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนจนเกิดสัมฤทธิ์ผล ดังนี้

๑. หน่วยงานผู้ดำเนินโครงการได้ปรับแก้ไขแบบและก่อสร้างรางระบายน้ำริมแนวเขตทางรถไฟฝั่งตะวันออกตลอดแนว และทางเชื่อมระหว่างถนนซอยไปยังสถานีรถไฟให้เป็นไปตามข้อเรียกร้องของประชาชนเรียบร้อยแล้ว

๒. เทศบาลได้ออกแบบ ดำเนินการขอใช้สิทธิเหนือพื้นดิน และจัดเตรียมงบประมาณในการก่อสร้างสะพานลอยข้ามทางรถไฟระหว่างเคหะชุมชนกับวัด โรงเรียน และสถานีอนามัยแล้ว โดยอยู่ระหว่างการปรับแก้ไขแบบของหน่วยงานผู้ดำเนินโครงการ และจะเร่งรัดการก่อสร้างให้แล้วเสร็จก่อนการเปิดดำเนินโครงการระบบรถไฟชานเมือง (สายสีแดง) ช่วงบางซื่อ - รังสิต ต่อไป

๓. ในกรณีถนนเลียบริมทางรถไฟ ขนาดความกว้าง ๖-๘ เมตร สำหรับการสัญจรเข้าออกจากชุมชน หน่วยงานผู้ดำเนินโครงการได้พยายามปรับแก้ไขแบบเพื่อไม่ให้กระทบกับการก่อสร้างระบบคานาคมนาคมพื้นฐานเพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยรวม จนสามารถเว้นที่ดินขนาดความกว้าง ๔ เมตร เพื่อเป็นทางให้ประชาชนใช้สัญจรเข้าออกชุมชนได้ ซึ่งขนาดความกว้างดังกล่าวเป็นขนาดที่ประชาชนยอมรับได้ และเทศบาลได้เร่งออกแบบก่อสร้างถนน ทำเรื่องขอใช้สิทธิเหนือพื้นดิน และจัดเตรียมงบประมาณในการก่อสร้างแล้ว และจะเร่งรัดก่อสร้างถนนให้ประชาชนใช้สัญจรต่อไป

สัมฤทธิ์ผลจากกรณีดังกล่าว สะท้อนถึงบทบาทของผู้ตรวจการแผ่นดินในการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ตลอดจนความเข้าใจและความเสียสละของหน่วยงานที่เห็นความสำคัญของสิทธิของประชาชนและปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น

ผู้ตรวจการแผ่นดินลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและร่วมประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เพื่อแก้ไขปัญหาผลกระทบของการดำเนินโครงการระบบรถไฟฟ้าชานเมือง (สายสีแดง) ช่วงบางซื่อ - รังสิต